

Socialistisk ugekommentar

- udsendt af SAPs Forretningsudvalg fredag den 19. februar 2010.

Haiti har brug for retfærdighed – ikke besættelse

Midt i januar ramte en katastrofe det fattigste land på den vestlige halvkugle, Haiti, da et voldsomt jordskælv rystede øen og lagde hovedstaden Port-au-Prince i ruiner. 230.000 blev dræbt under jordskælvet, 1 million er blevet hjemløse, og hertil kommer sandsynligvis yderligere ½ million, der er flygtet ud på landet. Alt sammen ud af en befolkning på 9 millioner.

Landets i forvejen spinkle infrastruktur – el og vandforsyning, sundhedssystem, regeringsapparat – er smadret. Så galt behøvede det ikke at være gået. De betingelser, der har skabt Haitis fattigdom og gjort landet særlig udsat for naturkatastrofen, er menneskeskabte eller mere præcist et resultat af en række politikker fra Vestens side, der igen og igen har fastholdt Haiti i fattigdom og afhængighed:

Haitis fattigdom blev grundlagt, da de europæiske stormagter tvang landet til at betale millionerstatning til den tidligere franske kolonimagt. De franske slaveejere på øen havde jo mistet deres ejendom – deres slaver – da landet tilkæmpede sig uafhængighed i 1804. En gæld landet betalte af på frem til 1947. Senere gældsatte de USA-støttede diktatorer 'Papa Doc' og 'Baby Doc' landet for yderligere millioner, hvoraf mange er endt i private bankbokse i Schweiz. Resultatet har været, at Haiti så sent som i 2003 betalte knap 20 millioner dollars mere af på gæld end man samtidig modtog i udviklingsbistand. Samtidig har IMF's påtvungne handelsliberaliseringer smadret meget af det haitianske landbrug til gavn for bl.a. USA's riseksportører. Ruinerede småbønder i tusindvis er flygtet til hovedstaden, hvor de i bedste fald har kunnet ernære sig som underbetalt arbejdskraft i nordamerikansk ejede 'sweatshops'. At hindre nye katastrofer er derfor ensbetydende med at ændre denne spiral af udbytning: Slette gælden uden betingelser og give landet mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, der kan udvikle landbrug og en industri, hvor folk tilbydes værdige arbejdsforhold og en ordentlig mindsteløn.

For at sikre sine økonomiske interesser – og afbetalingen på gælden – har USA gang på gang grebet militært ind i Haiti. Senest i 2004, da man støttede et kup mod den folkevalgte præsident Aristide. Det er derfor at føje spot til skade, når USA som en del af sin 'nødhjælp' har landsat omkring 13.000 tropper i Haiti. For at sikre landsættelsen af tropper overtog USA oven i købet kontrollen med Haitis lufthavn, med det resultat at nødvendig fødevarer- og lægehjælp blev forsinket.

Argumentet om at den massive troppetilstedeværelse har været nødvendig for at sikre nødhjælpen, da Haiti ellers ville eksplodere i vold og plyndringer, klinger derfor som udgangspunkt hult. Og dette såkaldte behov modsiges desuden af rapporter fra såvel haitianere som nødhjælpsorganisationer og sågar en general fra USA, der samstemmende fortæller, at volden i Haiti er langt mindre end før jordskælvet. Årsagen til den amerikanske militære tilstedeværelse skal snarere søges i et ønske om at kontrollere den økonomiske genopbygning, så den økonomiske udplyndring kan fortsætte, samt ønsket om styrke en militær tilstedeværelse i Latinamerika, hvor USA det seneste årti har stået svagt. Der er derfor god grund til at rejse krav til USA om at trække tropperne hjem og bruge ressourcerne til regulær nødhjælp i stedet.

Haiti har brug for hjælp til genopbygning både efter jordskælvet og andre naturkatastrofer, landet har været udsat for - og ikke mindst har Haiti brug for hjælp efter århundreders økonomisk udplyndring. Den hjælp får de ikke, hvis genopbygningen overlades til private investorer fra USA og Europa som tidligere præsident Clinton, der fungerer som 'særlig udsending' for FN, har talt for. Eller hvis landet endnu en gang overlades til at blive administreret udefra, som konservative kredse i USA foreslår. Det vil blot blive mere af den samme gamle medicin, der allerede har bragt Haiti i ulykke.

I stedet må hjælpen ydes på haitianernes egne betingelser og med respekt for deres afgørelser. Der er kommet mange rapporter om, hvordan haitianere har brugt deres kræfter på at hjælpe ofrene for jordskælvet med de sparsomme ressourcer de nu har. Det er denne solidaritet og de kræfter i civilsamfundet, som kæmper for et selvstændigt Haiti og et værdigt liv for haitianerne, der må bygges videre på.

Mennesker over hele kloden har vist deres solidaritet med Haiti ved at donere penge til nødhjælp. Hundredetusinder er gået et skridt videre og har gennem underskriftsindsamlinger og Facebook grupper som 'No Shock doctrine for Haiti' lagt pres på IMF, de vestlige regeringer og internationale banker for, at Haitis internationale gæld skal slettes og støtte ydes uden betingelser.

Det har givet visse resultater. IMF har været presset, og dets direktør Dominique Strauss-Kahn har tilkendegivet, at et nyt lån til Haiti - i modsætning til meldingen lige efter katastrofen - vil blive omlagt til hjælp uden betingelser, ligesom IMF vil arbejde for en øjeblikkelig sletning af Haitis øvrige gæld. G7 landenes ledere har fra deres møde i Canada udtalt, at de vil støtte en sletning af gælden i de internationale banker 'så hurtigt som muligt'.

Globaliseringskritikeren Naomi Klein kalder dette en lille sejr, men understreger samtidig, at det er nødvendigt at fastholde presset på IMF og G7 ledere. Der er alt for mange eksempler på at IMF og G7 vender tilbage til deres gamle nyliberale politik, så snart den værste krise er overstået. NGO'er, græsrodde og venstrefløjen må være med til at sikre at dette ikke sker ved at fastholde presset for gældssanering, selvstændighed og retfærdighed for Haiti.

Socialistisk ugekommentar udsendes af SAPs Forretningsudvalg hver weekend. Hvis du er interesseret i at få den tilsendt direkte på mail kan du bestille den på sap@sap-fi.dk